

E

l darrer llibre de Jaume Pont, intitulat *Llibre de La Frontera. De Musa ibn al-Tubbi* (Editorial Proa, col·lecció Óssa menor), presenta un notabilíssim interès per a un lector de poesia sensible. D'entrada, perquè Jaume Pont ha escrit un llibre original que, només en aparença, trenca un dels supòsits bàsics i elementals del romanticisme literari: la identificació completa entre el jo poètic i la persona que escriu.

El jo poètic ja és un actor que surt a l'escenari de la pàgina en blanc, però Jaume Pont, que sap que la literatura està teixida d'un brodat subtil de còpies, d'apòcrifs, d'invençions, de lleus ironies, de goigs inefables, juga a inventar-se un passat esplendorós en la frontera superior de l'al-Andalus i imagina tot de poetes que antologa un professor dit Mohamed Omar Sumi de la Universitat de l'al-Azhar.

Exactament, Jaume Pont, que se sent lluny de certes posicions més aviat realistes, que se sent lluny de l'anomenada poesia de l' experiència, s'inventa un passat àrab amb la seua geografia mítica que abraça des de Mequinença i Saidí fins a Lleida, Corbins, Balaguer i València, reivindica una sensibilitat poètica i juga irònicament amb tot de màscares i disfresses literàries per divertir-se, per divertir el lector i per expressar, amb un puntet de laconisme ressonant, el que li plau.

En aquest sentit, al llibre de Pont hi ha plecs i plecs de màscares que el poeta juga a posar-se per tal de distanciar-se de la proximitat de l'emoció, per tindre més llibertat per dir i per aventurar-se en altres camins que enamorin els lectors.

Un altre dels divertiments irònics del llibre són les vides dels poetes, farcides d'ullades de complicitat al lector, que encapçalen cada una de les seccions antologades, en què Jaume Pont juga amb el lloc comú del llibre perdut. En efecte, els llibres perduts, com ara *La llanterna d'or* (pàgina 122), ens parlen del que és imaginat, del que no es pot dir, de tot allò que, imaginat en el cervell, és més perfecte que el real i conegut.

El poeta se situa, doncs, a la següent posició: sap que l'emoció, el goig, la bellesa no poden ser expressades directament per mitjà de les paraules corrents, per això busca miralls i màscares diferents per poder reflectir, ni que sigui fugaçment, l'emoció esmunyedissa, la bellesa trasbalsadora, el goig convuls de l'amor o el pes de la nostàlgia.

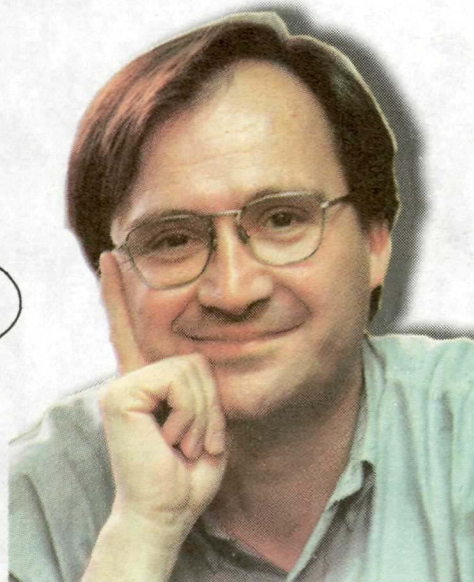
I, com que aquest goig no es pot dir directament, ha de ser representat per una estètica llunyana, inventada, distanciada. Una estètica del suggeriment, d'un certa ressonància, d'un cert difuminament. Una crida de la poesia oriental, doncs.

Aquest propòsit, si no estigués salpebrat per la ironia, seria una mica fat. Per això, el poeta juga a enganyar el lector per dir-li la seua veritat mentre se'n riu amb la taula de l'escriptori plena de màscares i llibres.

Entre els poemes més excel·lents hi ha *Adéu al Maskijan*, una elegia de tot allò perdut.

ANDREU LONCÀ

Andreu Loncà

EL SEGNE, 30-4-00